

EGYÉL-IGYÁL, ALUDJ, AZTÁN KEZDD ÚJRA! A CIPRUSI VENDÉGLÁTÁSON TÚL

▷ SZÖVEG ÉS FÉNYKÉP: HEILING ZSOLT

Szűk lépcsőn lépkedve haladunk lefelé a Szent Lázár-templom eze-reves kriptájába. „Körbeálltuk a szarkofágot a csoporttal, miközben a sírnak tulajdonított csodatévő erőről meséltem. A kökoporsó sötétjéből hirtelen előbújt egy idős asszony... – mondja vezetőnk, Melinda. – Többen kis híján elájultak az ijedségtől, pedig a néni csupán a reumáját szeretne volna gyógyítani a furcsa terápiával!

Már az Athénből induló repülőjáraton meglepett, hogy a mellettem ülő, jól öltözött fiatal ember felszállás közben tucatszor vetett keresztet, és el-elmormolt magában egy-egy Miatyánkot. Nem csoda, hiszen Larankába tartunk, ciprióta szomszédom pedig honfitársaihoz hasonlóan mélyen vallásos. De nemcsak a hit, a család is legalább ilyen fontos a ciprusiak életében. Csakúgy, mint a vendégszeretet...

Olvadó határzóna

A szigetet stratégiai helyzetéből adódóan számos birodalom uralta az évszázadok során. 300 éves török megszállást követően vált brit koronagyarmattá, és csak 1960-ban nyerte el függetlenségét. Bár Görögországnak sosem volt része, a Cipruson élő lakosság többsége görög. Ezért is kerülhetett időről időre napirendre az enózis (a Ciprusi

Aprólékos munka

A Paphosi Régészeti Park a sziget egykori fővárosának emlékeit rejtí, melyet az i. e. 4. évszázadban alapítottak. A több mint 2000 m²-es Dionysos-villa romjai között épen maradt mozaikok igazi műrecek. Az alig néhány milliméteres mozaikkockákból készített alkotások kiállták az idő és a földrengések próbáját. A villa egykori padlóján mitológiai istenek és jelenetek kelnek életre, mind a mai napig ámulatba ejtve a látogatót

◀ Zátonyra futva

A megfeneklett hajóroncs a tenger erejére emlékeztet. A turizmus azonban virágzik a szigeten

Köztársaság Görögországhoz csatlakozása). A sziget északi részének török megszállása és az Észak-ciprusi Török Köztársaság 1983-as kikiáltása máig kettéosztja a szigetet, a helyzet az ezredfordulót követően azonban sokat változott. A Ciprust kettészelő, ENSZ-katonák felügyelte „Zöld Vonal” ma már számos helyen átjárható...

A hadköteles görög ciprióták rendszeres „összetartása” is furcsa eseményeket szül: a férfiak magukra öltik tartalékos-egyenruhájukat, és

fegyvereikkel vadászni indulnak. A vadászterület természetesen a határzóna, a zsákmányállatok itt rejtőznek legnagyobb számban – nem kis fejfájást okozva ezzel az ENSZ-békefenntartóknak. (Ciprus megosztottságáról és a magyar ENSZ-misszióról korábbi számainkban írtunk: *A Földgömb 2011/1., 2013/január-február*).

Évezredes múlt

A napsütötte mediterrán sziget és homokos tengerpartjai tavasszal és ősszel egyaránt kiváló turistacélpontok. Nem csoda, hogy az ország egyik fő bevételi forrása az idegenforgalom. Akad azonban látnivaló a napfürdön és tengervízen kívül is.

Talán a leglátványosabb közülük a Paphosi Régészeti Parkban fel-tárt római település – mely az UNESCO-világörökség része. A romok közül számos épület rajz-ódik ki a többhektáros területen, a páratlanul épen maradt padlő-mozaikok egykoron gazdag rómaiak villáit díszítették.

Látszólag más korszak – hiszen a Hala Sultan Tekke mecset csak 200 éves –, de a szigeten fontos muszlim zarándokhely is áll, ám az itteni ősi sírhelyek korát 2000 évesre becsülik.

És hogy még régebbre, a mon-davilág ködbe vesző múltjába is visszakalandozzunk: Aphrodité is e partoknál született. Az istennőről elnevezett szikláknál nem csoda, ha „telházas” a naplemente.

Keresztény és muszlim örökség

Cipruson egyszerre van jelen mindkét világvallás. Szent Lázár temploma és a Hala Sultan Tekke-mecset hirdeti a sziget kettős identitását. A sziget megosztottsága még ma is okoz problémákat a zarándokoknak, de az évtizedek alatt az ellentét jelentősen lecsökkent

Fogyókúrázóknak nem ajánlott!

A ciprusi éttermek kedvelt és hagyományos ajánlata a *kleftiko* (jelentése: *lopott hús*) mellett a *hús- vagy halmeze* (húsos vagy tengeri előételekből álló fogások sora). Ha ilyet rendelünk, számítsunk rá, hogy a pincér még akkor is kihoz egy újabb fogást, amikor már rég degeszre ettük magunkat. (A kép csupán illusztráció: válogatás a halmeze legfinomabb falataiból)

Gyöngyszem a hegyek között

A tengerparti óriásszállodák kiváló alternatívája a Cipruson napjainkban terebélyesedő öko- és falusi turizmus. A kopár sziklák között megbúvó Tochni falucskába látogatva igazi átváltozásnak vagyunk tanúi. A meredek hegyoldal teraszaira épült, régi, diüdező kőházak sorra formálódnak szálláshelyekké – megőrizve egyúttal a helyi építészeti értékeket.

Vendéglátónk a Cyprus Villages Traditional Houses tulajdonosa, Sofronis Potamitis, aki 1987-ben

kezdett saját kezűleg a felújításba. Mára viszont külön falurészt állítottak helyre a településen belül.

A meredek, szabálytalan utcácskákat szegélyező kőépületek között nincs két egyforma. A régi falak meghatározta belső tereket egyedileg, aprólékos kézművesmunkával álmódták újra feleségével. Az apartmanokhoz közös medencék és kertek is kapcsolódnak – amolyan mediterrán módra, minden helyet kihasználva.

A falu tengerparthoz közeli fekvése nagyszerű kiindulópontja lehet kerékpáros vagy autós csilagtúráknak, ám mégis elég messze van a tömegek látogatta városoktól ahhoz, hogy átélhessük a békés, vidéki hangulatot. A turistafalucskának saját étterme is van, páratlan kilátással. Az asztalra természetesen helyi alapanyagból készült ciprusi ételek kerülnek, melyek elkészítését akár magunk is kipróbálhatjuk.

Alkotó és alkotás

A falusi szálláshely tulajdonosa keze nyomát őrzi a lakosztályok. Minden apartman egyedi hangulatú, sajátos motívumokkal és kilátással

AEGEAN AIRLINES

A Star Alliance Szövetség tagja 10. alkalommal lett Európa legjobb regionális légitársasága. Nyáron 4, télen 3 járat repül hetente Budapest és Athén között. Athéni átszállással 30 görög városba és további 44 ország 151 városába juthatunk el. Legkedveltebb, magyarok által megcélzott úti célok: Mikonosz, Szantorini, Kréta, Korfu, Rodosz, Zakynthosz, Milosz, Parosz, Szaloniki és persze Ciprus/Larnaka.

Az ingyenes fedélzeti ellátást az Aegean Stream-applikáció szolgáltatásai teszik még komfortosabbá. A repülőgép WiFi-hálózatához csatlakozva interaktív térképen követhetjük a gép pozícióját, zenét hallgathatunk, de akár híreket is olvashatunk.

Teknősbölcsőde

Az Akamas-félsziget felé vesszük utunkat – immár terepjáróval. A teknősleves a mediterrán térségben hosszú ideig kedvelt csemege volt. Többek közt ez, valamint az intenzív halászat vezetett oda, hogy a 20. század közepére a Lara-parton fészkelő néhány teknősfaj közül a zöld teknős a kipusztulás szélére sodródott. Az 1976-ban indult védelmi programnak köszönhetően azonban mára több ezer teknős tojásai a homokos fövényen kelnek életre zavartalanul. A szakemberek speciális eszközökkel óvják a tojásokat a ragadozóktól és az embertől egyaránt, s a folyamatos ellenőrzés mellett az ismeretterjesztésnek is köszönhető, hogy mára békében fér meg egymás mellett az egyik legszebb ciprusi tengerpart és a békés állatok szaporodóhelye.

Ciprusra ezer ok miatt érdemes el- és visszalátogatni! A turistapótlókon hirdett *„Egyél-igyal, aludj, aztán kezd újra!”* feliraton túl bőven akad látni- és tennivaló – nemcsak a partok mentén, de sziget belsejében is.

Fáradhatatlanul

A hímezéseiről híres Lefkarában ma is él a hagyomány. A minőségi munka egykor brit birodalmi beszállítói státusszal is kecsgetett. Az idősek ma is békésen kézimunkáznak az utcán, a hímezett lefkarai portékák hírneve pedig mit sem fakult...

Teknősmentők

A kutatók nagy gonddal jelölik meg a békés zöld teknőst, hogy nyomon követhessék a populáció változását

HEILING ZSOLT
A FÖLDGÖMB SZERKESZTŐJE,
KIADÓJÁNAK VEZETŐJE